

PYHÄ PERHE**Lk 2:33-40****(1Jjs I vk)****Tampere****(30.12.2018)****Teksti**

Ja hänen isänsä ja äitinsä ihmettelivät sitä, mitä hänestä sanottiin. Ja Simeon siunasi heitä ja sanoi Marialle, hänen äidilleen: "Katso, tämä on pantu lankeemukseksi ja nousemukseksi monelle Israelissa ja merkiksi, jota vastaan sanotaan - ja myös sinun sielusi lävitse on miekka käyvä että monen sydämen ajatukset tulisivat ilmi."

Ja oli naisprofeetta, Hanna, Fanuelin tytär, Asserin sukukuntaa. Hän oli jo tullut iälliseksi. Mentyyään neitsyenä naimisiin hän oli elänyt miehensä kanssa seitsemän vuotta, ja oli nyt leski, kahdeksankymmenen neljän vuoden ikäinen. Hän ei poistunut pyhäköstä, vaan palveli siellä Jumalaa paastoilla ja rukouksilla yötä ja päivää. Ja juuri sillä hetkellä hän tuli siihen, ylisti Jumalaa ja puhui lapsesta kaikille, jotka odottivat Jerusalemin lunastusta.

Ja täytettyään kaiken, mikä Herran lain mukaan oli tehtävä, he palasivat Galileaan, kaupunkiinsa Nasaretiin. Ja lapsi kasvoi ja vahvistui ja täyttyi viisaudella, ja Jumalan armo oli hänen päällensä. (Lk 2:33-40.)

JOHDANTO

1. Raamatun tekstit, jotka liittyvät läheisesti Jeesuksen elämään, ovat sellaisia, että niitä on vain julistettava, mutta niiden soveltamien on vaikeata, ja se tuleeekin ymmärtääkseni jättää vähemmälle.
2. Tämän päivän teksti on yksi sellaisista. Olen otsikoinut saarnani kirkkokäsikirjamme mukaisesti sanoilla: ”Pyhä perhe”.
3. Ilmoitus Marian yliluonnollisesta raskaudesta oli tullut hänelle ja Joosefille enkelin välityksellä, samoin tieto Jeesuksen syntymästä paimenille Betlehemissä. Tällä kertaa Jeesusta koskeva sanoma ei tule enkelin vaan kahden profeetan välityksellä.

1. PROFEETTA SIMEONIN SANOMA JEESEKSESTA (2:33-35)

Tekstimme kolmessa ensimmäisessä jakeessa on profeetta Simeonin sanoma Marialle. Otan siitä esille kolme asiaa:

- 1.1. Ensiksi, Maria ja Josef *ihmettelivät* Simeonin sanomaa Jeesuksesta. Ihmettely lienee johtunut siitä, että Simeonille annettu profetia sisälsi enemmän kuin mitä enkeli oli Jeesuksen syntymän yhteydessä jouluyönä lapsesta sanonut. Simeonin siunauksessa tulee ensimmäisen kerran esille ennustus Messiaan kärsimisestä. Messiaan kärsimykset ovat varjon tavoin seuranneet Jeesusta Betlehemin tallista Golgatalle sakka.
- 1.2. Toiseksi, siunatessaan Mariaa ja Josefia, Simeon sanoi Jeesuksesta kaksi asiaa: Jeesus on oleva henkilö, joka asettaa ihmiset *ratkaisun eteen*. Vaihtoehdot ovat: lankeaminen tai nouseminen. Ne, jotka hylkäävät Jeesuksessa tarjotun pelastuksen, tuomitaan. Mutta ne, jotka haluavat pelastua, nostetaan iankaikkiseen elämään.

Jeesus on oleva *merkki*, josta väitellään: toiset ovat puolesta, toiset vastaan. Tämä tuo mieleen Jesajan ennustuksen Messiaasta, joka on oleva ”loukkauskuvi ja kompastuksen kallio” (Js 8:15).

- 1.3. Kolmanneksi, Mariasta itsestään, Simeon sanoo, että myös hänen *sydämensä läpi on miekka käyvä*. Tällä Simeon ilmeisesti kuvaa sitä tuskaa, jota Maria tulee kokemaan katsellessaan poikansa Jeesuksen kiduttamista ja väkivaltaista kuolemaa. Tämä on Marian *via dolorosa* (*Mater dolorosa!*) Muuten, tässä käytetään ”miekasta” samaa sanaa (*rhomfaia*), jota Septuagintassa (VT:n kreikkannoksessa) käytetään miekasta, jolla Goljat aikoi surmata Daavidin (1 Sm 17:51). Merkillinen yhtymäkohta Daavidin ja Daavidin Pojan elämässä!

2. PROFEETTA HANNA JA HÄNEN SANOMANSA JEESUKSESTA (2:36-38)

Tekstimme kolme seuraavaa jaetta kertovat profeetta Hannasta seuraavasti:

Ja oli naisprofeetta, Hanna, Fanuelin tytär, Asserin sukukuntaa. Hän oli jo tullut iälliseksi. Mentyyään neitsyenä naimisiin hän oli elänyt miehensä kanssa seitsemän vuotta, ja oli nyt leski, kahdeksankymmenen neljän vuoden ikäinen. Hän ei poistunut pyhäköstä, vaan palveli siellä Jumalaa paastoilla ja rukouksilla yötä ja päivää. Ja juuri sillä hetkellä hän tuli siihen, ylisti Jumalaa ja puhui lapsesta kaikille, jotka odottivat Jerusalemin lunastusta.

Jeesuksesta lausuttiin temppelissä Simeonin sanojen lisäksi siis toinenkin profeetallinen todistus. Sen lausui Hanna, Fanuelin tytär. Siksikö, että Raamatun mukaan vasta kahden toistajan todistus, on pätevä? Sitä emme varmuudella tiedä.

2.1. Henkilöparien esiintyminen on tunnusomaista koko Luukkaan evankeliumille: Jeesus–Johannes, Maria–Elisabet, Simeon–Hanna, Martha ja Maria, fariseus ja publikaani, apostolit lähetettiin pareittain sekä vielä kaksi ristin ”ryöväriä”.

Vanhan liiton aikana oli esiintynyt useita naisprofeettoja: Mirjam (2 Ms 15), Debora (Tm 4), Hulda (2 Kn 22). Simeon ja Hanna ovat ensimmäiset UT:n profeetat.

Simeon ja Hanna eivät edusta ainoastaan vanhan liiton hurskaita, Messiasta odottavien seurakuntaa, vaan todistavat jo syntyneestä Jeesus-lapsesta lupausten täyttymyksenä.

2.2. Nimillä, varsinkin henkilönimillä, on Raamatussa tavallisesti merkitys: Simeon merkitsee ”kuulemista”, Hanna merkitsee ”armoa” (*karis*), Fanuel ”Jumalan kasvoja” eli ”Jumalan läsnäoloa” (*prosoopon tuu Teuu*) ja Aser ”onnea” ja ”pelastusta”. Niin kuin Simeon symbolisoi (rukousten) kuulemista, niin kuvasi Hanna Jumalan armollista läsnäoloa pelastuksen päivänä?

Hanna, Fanuelin tytär kuului yhteen lähes hävinneistä Israelin kymmenestä sukukunnasta. Asserin sukukunta oli hallinnut muinoin pientä aluetta luoteisessa Galileassa Välimeren rantakaistalla Karmelista pohjoiseen. Pohjoisvaltakunnan eli Israelin heimot kuitenkin hävisivät lähes tyystin, kun ne 722 e.Kr. vietiin pakkosiirtolaisuuteen Assyriaan ja Meedian kaupunkeihin (2 Kn 17). Rippeitä heimoista oli kuitenkin jäljellä Israelissa.

Hannassa Fanuelin tyttäressä Asserin sukukunnasta Jeesuksen vastaanottajien piiri on joka tapauksessa laajentunut. Näin Juudan ja Leevin jälkeläisten joukkoon on tullut Israelin ”kadonneittenkin” heimojen edustaja.

2.3. Tekstimme kertoo Hannasta kaksi erityistä piirrettä: hänen korkean ikänsä ja hänen hurskautensa

Hannan ikä ei käy kreik. tekstistä aivan selvästi ilmi. Vaikeasti käännettävän alkukielen tekstin mukaan Hanna voidaan määritellä joko 84-vuotiaaksi (KR-1938) tai 84 vuotta leskenä olleeksi (KR-92). Jos hän oli mennyt naimisiin 16-vuotiaana, ollut naimisissa 7 vuotta ja sitten vielä elänyt leskenä 84 vuotta, hän oli jo 107-vuotias (16+7+84= 107). Tekstissämme korostus on ilmeisesti

Hannan leskeyden pituudessa, ei hänen iässään, joten Hanna oli hetkellä, josta tekstimme kertoo, reilusti yli 100-vuotias.

Hannan hurskautta korostaa se, että hän suorastaan asui temppelissä. Ilmeisesti hänellä oli temppelin esipihan yhteydessä pieni oma soppi. Tähän viittaa lausuma, että ”hän ei poistunut temppelistä minnekään”.

Simeonin todistusta täydentäen Hannakin ylisti Jumalaa ja puhui Jeesus-lapsesta kaikille temppelissä kävijöille, jotka odottivat Jerusalemin lunastusta eli Vapahtajaa.

3. JEESUKSEN LAPSUUS LUUKKAASSA JA MATTEUKSESSA (2: 39-40)

Saarnan kolmas osa käsittelee tekstimme kahta viimeistä jactta. Ne kuuluvat seuraavasti:

Ja täytettyään kaiken, mikä Herran lain mukaan oli tehtävä, he palasivat Galileaan, kaupunkiinsa Nasaretiin. Ja lapsi kasvoi ja vahvistui ja täyttyi viisaudella, ja Jumalan armo oli hänen päällensä.

3.1. Tässä Nasaretista puhutaan sekä Marian että Joosefin kotikaupunkina.

Aikaisemmin Luukas puhui Nasaretista Marian kaupunkina (Lk 1:26) ja Betlehemistä Josefin kaupunkina (Lk 2:4).

3.2. Lisäksi Mt:n ja Lk:aan alkukertomusten välillä on toisenkinlainen jännite.

Luukkaasta löydämme jouluevankeliumina tunnetun Jeesuksen syntymäkertomuksen ja kertomuksen siitä, kuinka Simeon ja Hanna tapaavat Marian, Joosefin ja Jeesus-lapsen temppelissä (Lk 2:25-35 ja 2:36-38). Luukas vaikenee kokonaan itämaan tietäjistä, Betlehemin lasten surmasta ja pyhän perheen pakenemisesta Egyptiin.

Ja tästäkös liberaaliteologit riemastuvat. Heille se osoittaa evankeliumien keskinäistä ristiriitaisuutta ja epäluotettavuutta. Totuus sen sijaan on, ettei kysymys ole evankeliumien keskinäisestä ristiriitaisuudesta, sillä evankeliumeja ei ole tarkoitettu toistensa kopioiksi, vaan täydentämään toisiaan. Tämän päivän tekstin tapahtumia ajatellen Luukas lähestyy asioita Mariasta käsin, Matteus lähestyy niitä Josefista käsin.

3.3. Tekstimme lopun maininta siitä, että lapsi ”*kasvoi ja vahvistui ja täyttyi viisaudella*” tarkoittaa, että Jeesus kehittyi fyysisesti, henkisesti ja

hengellisesti. Viimeksi mainitussa eli ”täyttymisessä viisaudella” on kysymys Jumalan tahdon tuntemisessa kasvamisesta.

PÄÄTÖS

1. Messiaan kärsimystie näyttää ihmisten silmissä heikkoudelta, se on pahennuksen ja loukkauksen aihe jopa hänen omilleen. Mutta juuri Jumalan heikkoudessa tulee hänen väkevyytensä näkyviin. Goljatin miekka ei voinut kukistaa Daavidia eikä Golgatan risti Daavidin Poikaa.
2. Simeon ja Hanna elivät kuvaannollisesti ilmaistuna varpaillaan, eivät pelosta vaan odotuksesta. Kysymme: mistä he ammensivat tulevaisuudenuskonsa, sen kukistamattoman optimismin, joka niin suuresti hämmästytti heidän kuulijoitaan, mutta myös meitä.

He ammensivat sen Jumalan sanasta eli VT:n lupauksista, ja Pyhä Henki teki sanan heille eläväksi ja ajankohtaiseksi.

3. Kun ajattelemme Jeesuksen elämän ulkonaista kaarta, näemme Jumalan *toimintatavan* ja *aikataulun*. Jeesuksen ajallisesta elämästä 30 vuotta oli hiljaisuuden ja kasvun aikaa, valmistautumista, vain kolmisen vuotta julkisen toiminnan aikaa.

Mooses sai kutsun 40-vuotiaana. Sen jälkeen hänet vietiin 40 vuodeksi hiljaisuuteen ja vasta 80-vuotiaana hän aloitti varsinaisen kutsumustyönsä. Simeonin ja Hannan tähtihetket olivat vasta tämänpuoleisen elämän kalkkiviivoilla, kuten tämän päivän saarnatekstistä näimme.

Minä täytän vajaan kahden kuukauden kuluttua 85 vuotta. Keskuudessamme voi olla joitakin muitakin, jotka ovat ns. vanhuksia. Onko täällä joku muukin niin sanottu vanhus? Olisiko niin, että meidänkin elämässämme tärkein on vielä edessäpäin, jolloin tähän asti eletty on ollut vain valmistusta siihen? Meidän ei tarvitse sitä tietää. Me saamme iloita siitä, että Jumala tietää sen.

4. Se, mitä Simeon ja Hanna meille myös opettavat, on Jumalan sanan lupauksissa ja rukouksessa pysyminen. Nuorena ihmisen elämää leimaa tavallisesti toimeliaisuus, vanhana hiljentyminen ja rukous, erityisesti esirukous. Olkoon se totta myös tämän päivän vanhusten elämässä, myös meidän!

Aamen.